

NOTĂ DE FUNDAMENTARE
la proiectul de Lege pentru modificarea Legii nr.62/2008 privind reglementarea valutară
(privind liberalizarea unor operațiuni valutare de capital)
(număr unic 1108/MF/BNM/2024)

1. Denumirea sau numele autorului și, după caz, a/al participanților la elaborarea proiectului actului normativ
Proiectul de lege pentru modificarea Legii nr.62/2008 privind reglementarea valutară este elaborat de Banca Națională a Moldovei, iar în temeiul pct. 45 din Regulamentul Guvernului, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 610/2018, și pct. 6 subpct. 9) din Regulamentul cu privire la organizarea și funcționarea Ministerului Finanțelor, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 696/2017, este promovat de către Ministerul Finanțelor.
2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ
2.1. Temeiul legal sau, după caz, sursa proiectului actului normativ
Prezentul proiect de lege este elaborat întru realizarea angajamentelor asumate de Republica Moldova în baza art.267 din Acordul de Asociere între Republica Moldova, pe de o parte, și Uniunea Europeană și Comunitatea Europeană a Energiei Atomice și statele membre ale acestora, pe de altă parte (ratificat prin Legea nr. 112/2014) <i>(Articolul 267 Dispoziții privind facilitarea și evoluția (1)Părțile se consultă în vederea facilitării circulației capitalurilor între ele pentru a promova obiectivele prezentului acord. (2) În cursul primilor patru ani de la intrarea în vigoare a prezentului acord, părțile adoptă măsuri care permit crearea condițiilor necesare pentru aplicarea ulterioară progresivă a normelor Uniunii privind libera circulație a capitalurilor)</i> și a prevederilor Planului național de acțiuni pentru aderarea Republicii Moldova la Uniunea Europeană pe anii 2024-2027, aprobat prin Hotărârea Guvernului nr.829/2023 (acțiunea nr.1 Capitolul 4. Libera circulație a capitalului), care prevede modificarea Legii nr.62/2008 privind reglementarea valutară, în scopul liberalizării operațiunilor valutare de capital.
2.2. Descrierea situației actuale și a problemelor care impun intervenția, inclusiv a cadrului aplicabil și a deficiențelor/lacunelor normative
În contextul circulației capitalului și a plăților, Republica Moldova (în continuare - RM) a promovat o politică prudentă în vederea liberalizării graduale a ieșirilor de capital din RM cu scopul evitării șocurilor care ar putea avea loc în cazul unei liberalizări totale realizate într-o singură etapă. Politica în cauză este în conformitate cu poziția instituțională a Fondului Monetar Internațional (în continuare - FMI) („Review of the Institutional view on the liberalization and management of capital flows”, 2022) și cu angajamentele asumate de către RM conform acordurilor internaționale (cum ar fi, Acordul de Asociere între Republica Moldova și UE, art.267). În contextul statutului de țară candidată la UE acordat RM de către Consiliul European în anul 2022, alinierea legislației naționale la legislația Uniunii Europene reprezintă o prioritate. În vederea alinierii la prevederile art.63 din Tratatul de funcționare a Uniunii Europene <i>((1) În temeiul dispozițiilor prezentului capitol, sunt interzise orice restricții privind circulația capitalurilor între statele membre, precum și între statele membre și țările terțe. (2) În temeiul dispozițiilor prezentului capitol, sunt interzise orice restricții privind plățile între statele membre, precum și între statele membre și țările terțe.)</i>, transpunerii anexei nr.1 „Nomenclatorul mișcărilor

de capital menționate la articolul 1” din Directiva Consiliului din 24 iunie 1988 pentru punerea în aplicare a articolului 67 din tratat (88/361/CEE), eliminarea treptată a restricțiilor aferente circulației capitalurilor și plăților presupune inclusiv și modificarea Legii nr.62/2008 privind reglementarea valutară.

Având în vedere cele expuse, la solicitarea Băncii Naționale a Moldovei, a avut loc misiunea de asistență tehnică externă din partea experților FMI, în perioada 30.05-12.06.2024, cu scopul identificării operațiunilor valutare de capital care pot fi liberalizate în RM la următoarea etapă și care nu vor avea un impact negativ asupra stabilității financiare a țării, precum și vor preveni eșecurile economice. În cadrul respectivei asistențe tehnice, experții FMI au evaluat informațiile prezentate de BNM, de ministere, de alte instituții publice de stat, de băncile licențiate, de agenții economici din RM etc. Concluziile formulate indică asupra faptului că RM trebuie să continue liberalizarea graduală a operațiunilor valutare de capital, fiind propusă și o consecutivitate a operațiunilor și condițiilor în care acestea vor fi liberalizate pe etape, în funcție de progresele înregistrate în sectoarele financiar și economic. Ținând cont de condițiile economice actuale, prin proiectul de lege, se propune liberalizarea operațiunilor valutare de capital, recomandate pentru prima etapă de liberalizare și anume, operațiuni ce vizează procurarea de către rezidenți a instrumentelor financiare străine în scopuri investiționale și introducerea/scoaterea numerarului în moneda națională de către bănci.

De asemenea, au fost elaborate și unele ajustări/completări de ordin tehnic ale legii, ce țin de afișarea cursurilor valutarilor străine de către unitățile de schimb valutar, precum și dreptul BNM de accesare a resurselor informaționale de stat (cum ar fi, administratorii/proprietarii/beneficiarii unităților de schimb valutar) în cadrul exercitării atribuțiilor de licențiere.

3. Obiectivele urmărite și soluțiile propuse

3.1. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Prin prezentul proiect de lege se modifică și se completează Legea nr.62/2008 privind reglementarea valutară, prin introducerea prevederilor noi, completarea și precizarea prevederilor existente, fiind operate următoarele amendamente în contextul liberalizării operațiunilor valutare de capital conform primei etape de liberalizare recomandate de către experții FMI:

- au fost completate cazurile în care operațiunile cu instrumente financiare străine pot fi efectuate fără autorizare din partea Băncii Naționale a Moldovei (articolul 9);
- a fost eliminat regimul de autorizare pentru băncile licențiate și băncile nerezidente la efectuarea operațiunilor de introducere în/scoatere din Republica Moldova a numerarului în moneda națională. De asemenea, având în vedere că norma aferentă testării dispozitivelor automate de la art.30 alin.(2) e valabilă și pentru bănci, la art.30 alin.(6) propoziția a doua s-a exclus. Alineatul (6) din articolul 30 a fost expus în redacție nouă.

Totodată, a fost ajustat plafonul sumei de numerar supus obligației de declarare în conformitate cu prevederile articolului 3 din Regulamentul (UE) 2018/1672 privind controlul numerarului care intră sau iese din Uniune și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 1889/2005.

Alte amendamente care au fost operate au avut drept scop precizarea anumitor aspecte ce țin de afișarea cursurilor valutarilor străine, obligațiile de prezentare a autorizațiilor eliberate de Banca Națională, precum și dreptul Băncii Naționale de accesare a informației în cadrul procesului de licențiere.

3.2. Opțiunile alternative analizate și motivele pentru care acestea nu au fost luate în considerare
Luând în considerare că acest proiect are drept scop alinierea la acquis-ul UE, precum și realizarea recomandărilor experților FMI expuse în cadrul asistenței tehnice, opțiuni alternative nu au fost examinate.
4. Analiza impactului de reglementare
4.1. Impactul asupra sectorului public
Nu este aplicabil.
4.2. Impactul financiar și argumentarea costurilor estimative
Proiectul de lege nu prevede careva cheltuieli din contul bugetului public național.
4.3. Impactul asupra sectorului privat
Nu este aplicabil.
4.4. Impactul social
Nu este aplicabil.
4.5. Impactul asupra mediului
Nu este aplicabil.
4.6. Alte impacturi și informații relevante
Nu este aplicabil.
5. Compatibilitatea proiectului actului normativ cu legislația UE
Conform avizului Centrului de Armonizare a Legislației proiectul dat nu reprezintă un exercițiu de transpunere directă a legislației UE, nu contravine acesteia, dar vine să asigure alinierea și implementarea normelor UE în cadrul juridic național aferent liberei circulații a capitalului potrivit angajamentelor asumate prin Acordul de Asociere RM-UE. Astfel, în procesul de elaborare a proiectului de lege, au fost luate în considerare prevederile articolului 63 al Tratatului de funcționare a Uniunii Europene, Directivei Consiliului din 24 iunie 1988 pentru punerea în aplicare a articolului 67 din tratat, precum și a fost precizat plafonul mijloacelor bănești în numerar care se declară organelor vamale de către persoanele fizice conform prevederilor Regulamentului (UE) 2018/1672 al Parlamentului European și al Consiliului din 23 octombrie 2018 privind controlul numerarului care intră sau iese din Uniune și de abrogare a Regulamentului (CE) nr. 1889/2005.
6. Avizarea și consultarea publică a proiectului actului normativ
Anunțul privind inițierea elaborării proiectului de lege a fost publicat pe pagina web oficială a Ministerului Finanțelor și poate fi accesat la următorul link: https://particip.gov.md/ro/document/stages/proiectul-de-lege-pentru-modificarea-legii-nr-622008-privind-reglementarea-valutara-privind-liberalizarea-unor-operatiuni-valutare-de-capital/13611 . Totodată, în conformitate cu art. 32 alin. (1), alin. (2) și alin. (3) din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, proiectul de lege a fost remis spre avizare autorităților și instituțiilor interesate și supus consultării publice, iar în scopul respectării prevederilor Legii nr. 239/2008 privind transparența în procesul decizional, proiectul de lege a fost publicat pe pagina web oficială a Ministerului Finanțelor și pe portalul particip.gov.md.

Obiecțiile și propunerile înaintate de către instituțiile interesate au fost luate în considerare, după caz, la etapa de definitivare a proiectului și reflectate în sinteză.
7. Concluziile expertizelor
Potrivit art. 34 alin. (1), art. 36 și art. 37 din Legea nr. 100/2017 cu privire la actele normative, proiectul de lege a fost supus expertizei juridice și anticorupție. Obiecțiile și propunerile Ministerului Justiției au fost incluse în sinteza proiectului cu luare în considerare, după caz, a acestora. Totodată, conform raportului de expertiză anticorupție, nu au fost identificați careva factori de risc de corupție, prevederile proiectului nefiind în detrimentul interesului public general.
8. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ existent
Urmare aprobării proiectului de lege, necesită a fi ajustate actele normative secundare (cum ar fi, Regulamentul privind unele aspecte aferente exportului și importului de numerar și cecuri de călătorie de către bănci, aprobat prin Hotărârea Comitetului executiv al BNM nr.165/2019, Regulamentul privind operațiunile vamale la introducerea/scoaterea în/din Republica Moldova a numerarului și cecurilor de călătorie de către bănci, aprobat prin Ordinul Serviciului Vamal nr. 245-O din 27.05.2019).
9. Măsurile necesare pentru implementarea prevederilor proiectului actului normativ
Urmare adoptării proiectului de lege propus, Banca Națională și Serviciul Vamal își vor aduce actele normative în corespundere cu prevederile acestuia.

Ministru

Victoria BELOUS